

Frågor och svar om livet i vår kommun

Hur går jag till väga när jag ska flytta till er region?

Flyttar du till Sverige under en längre tid är steg 1 (nästan alltid) att skaffa uppehålls rätt/uppehållstillstånd. Det är [Migrationsverket](#) som hanterar frågor som rör migration, visum, tillstånd och medborgarskap.

DU SOM ÄR NORDISK MEDBORGARE

Danmark, Finland, Norge och Island är tillsammans med Sverige en del av Norden. De nordiska länderna har en överenskommelse om att de nordiska medborgarna har rätt att bo i vilket nordiskt land som helst. Du behöver inte ansöka om uppehållstillstånd. För att folkbokföra dig i Sverige och få ett svenskt personnummer behöver du kontakta [Skatteverket](#).

DU SOM ÄR EU/EES-MEDBORGARE

Som EU/EES-medborgare har du rätt att arbeta, studera eller bo i Sverige i tre månader. Du har även rätt att starta och driva eget företag. Rätten för EU/EES-medborgare att vistas i Sverige kallas uppehålls rätt. Du har uppehålls rätt om du till exempel är arbetstagare, egen företagare, studerar eller har tillräckliga medel för din försörjning. Om du har uppehålls rätt i Sverige behöver du inte kontakta Migrationsverket. Permanent uppehålls rätt (PUR) kan medborgare i EU/EES-land få om de har bott lagligt i Sverige i fem år utan avbrott. Det kan även gälla familjemedlemmar till EU/EES-medborgare som bor i Sverige.

DU SOM ÄR MEDBORGARE I ANNAT LAND

En person som vill bosätta sig i Sverige och som är medborgare i ett land utanför EU måste ansöka om uppehållstillstånd. Detta görs hos [Migrationsverket](#). Att få uppehållstillstånd i Sverige betyder att du har rätt att leva och bo här. Uppehållstillståndet kan antingen vara permanent eller tidsbegränsat. Ett permanent uppehållstillstånd gäller så länge personen bor kvar i Sverige och kan bara återkallas i särskilda fall, till exempel om personen har begått ett allvarligt brott eller har bosatt sig i ett annat land. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd gäller under en bestämd tid, men kan ofta förlängas om kraven för att få bo kvar i Sverige är uppfyllda. Den som vill flytta till Sverige för att arbeta måste ha fått ett arbetserbjudande från en arbetsgivare i Sverige. Anställningen ska även ge en lön som det är möjligt för personen att försörja sig på. Den som vill flytta till Sverige för att starta eller driva eget företag och planerar att arbeta längre tid än tre månader måste också ha ett uppehållstillstånd. Personen måste då kunna visa att han eller hon kan försörja sig och sin eventuella familj under de två första åren.

Hur hittar jag bostad?

Det finns flera sätt att leta bostad i vår kommun. Om du söker hus till salu är Hemnet och Booli en bra sida för att se vad som finns tillgängligt.

[Hemnet.se – Arjeplog kommun](#)

[Booli.se – Arjeplog kommun](#)

Blocket Bostad har även många hus och lägenheter till uthyrning av privata hyresvärdar, som i många fall även accepterar hyresgäster utan svenskt personnummer.

[Bostad.blocket.se](https://bostad.blocket.se) – [Arjeplog kommun](#)

Ett annat tips är att gå med i lokala [Facebook-grupper](#) där du själv kan annonsera om att du söker bostad.

Lägenheter att hyra finns på [Stiftelsen Arjeploghus](#).

Vad kostar boende?

Här i Norr- och Västerbottens inland är huspriserna relativt låga. Bostadshus finns från cirka 15 000 euro upp till över 300 000 euro beroende på var du köper hus i regionen, oftast är husen dyrare i centrala Lycksele och i fjällvärlden.

Kostnader som tillkommer till en villa är bland annat fastighetsavgift, sophämtning, vatten och avlopp, hushållsel, villaförsäkring, bredband och uppvärmning.

Var handlar jag?

Du behöver sällan åka långt för att köpa mat. Två lokala matbutiker Coop och Ica finns i vår kommun och är öppet varje dag. Du kan även köpa ett basutbud av matvaror på bensinstationerna.

Kan jag få barnomsorg för mina barn?

Barnomsorg tillhandahålls av kommunerna för att det ska vara enkelt att förena yrkesliv eller studier med föräldraskap. Normalt har ditt barn rätt att gå i förskola eller pedagogisk omsorg från ett till fem års ålder. Skolbarnomsorg (fritids) har ditt barn rätt till mellan sex och tolv års ålder.

Inom förskoleverksamheten betalar du för en plats. Avgiften bestäms av din inkomst, hur många barn samt hur stort behov av barnomsorg som du har. Ofta subventioneras avgiften. Som högst är avgiften 1645 kr/månad.

Hur fungerar mina barns skolgång?

Vid sex års ålder börjar barnen i den obligatoriska grundskolan, förskoleklass till och med årskurs 9. Därefter kan eleven välja mellan en stor mängd treåriga program på gymnasieskolan.

Det kostar ingenting att gå i skolan. Läroböcker och lunch är gratis. Elever från förskoleklass till och med årskurs 9 kan även få gratis skolskjuts om de bor på långt avstånd från skolan.

Finns möjligheter till högre utbildning?

Det finns flera lärosäten i närheten av de tio inlandskommunerna. Umeå, Skellefteå, Luleå och Östersund är exempel på städer i närheten.

Många utbildningar går idag att läsa på distans och det öppnar möjligheter att kombinera studier med fast boende, familjeliv och arbete.

Kan jag känna mig trygg i era kommuner?

Kriminaliteten är låg och det är lugnt och säkert på gator och torg. I mindre samhällen känner de flesta varandra och hjälps åt att hålla koll på vad som sker. Barnen kan oftast leka själva utomhus och glömmer du låsa ytterdörren en kväll så gör det ingenting.

Hur gör jag om jag blir sjuk?

I Arjeplog kommun finns en hälsocentral. Det är dit du i första hand ska vända dig när du är sjuk eller behöver råd. På hälsocentralerna finns oftast tillgång till läkare, distriktssköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast, barnmorska samt kurator.

I Lycksele finns ett välutrustat sjukhus och här är också länets ambulanshelikopter stationerad.

Sjukvårdsrådgivningen på telefonnummer 1177 har alltid öppet och kan ge dig medicinska råd och avgöra om du behöver uppsöka sjukvården för behandling. Blir du akut eller allvarligt sjuk eller skadad ringer du SOS Alarm på 112 eller åker till närmaste akutmottagning.

Ett läkarbesök kostar mellan 10 och 30 euro. Hälso- och sjukvård för barn och unga är gratis. Även mödravård och många andra mindre kontroller är gratis. För boka en tid, förnya recept eller andra behovs kan du logga in med BankID på [hemsidan](#) av 1177.

Dina mediciner köper du i det lokala apoteket.

Akutvård

Akutvård är tillgänglig för alla, även för turister och personer utan personnummer, men patientavgifter kan tillkomma.

Finns det tandläkare?

I Arjeplog kommun finns en [Folktandvård](#) som ansvarar för vanlig tandvård för barn, ungdomar och vuxna. Du kan även vända dig till en privatpraktiserande tandläkare.

Tandvård omfattas inte fullt ut av samma system som sjukvård. För barn 0–19 år är Folktandvården kostnadsfri. För vuxna finns det statliga subventioner, men det kan fortfarande vara kostsamt.

Hur fungerar det med hälsoförsäkring i Sverige?

Den svenska hälso- och sjukvården finansieras främst genom skatter, vilket innebär att sjukvården i huvudsak är kostnadsfri vid behov, med några undantag som patientavgifter.

Regionerna ansvarar för att tillhandahålla vården, och det är de som driver de flesta sjukhus och vårdcentraler.

För att få tillgång till den offentliga vården behöver du ha ett personnummer och vara folkbokförd i Sverige. När du är folkbokförd blir du automatiskt berättigad till vård på samma villkor som svenska medborgare.

Trots att vården är offentligt finansierad, finns det patientavgifter för vissa typer av vård, såsom läkarbesök, specialistbesök och sjukhusvistelser. Det finns ett högkostnadsskydd som innebär att du inte behöver betala mer än en viss summa per år för sjukvård och läkemedel.

Högkostnadsskydd

För sjukvård: Om du når ett visst belopp i patientavgifter inom en 12-månadersperiod, är resten av vården under den perioden kostnadsfri.

För läkemedel: När du har betalat en viss summa för receptbelagda läkemedel under en 12-månadersperiod, är resterande läkemedel gratis.

E-hälsa och digital vård

Sverige har ett växande system för [digital vård](#) där du kan träffa läkare online via appar och webbtjänster, ofta till en lägre kostnad än fysiska besök.

Vård för särskilda grupper

- Gravida kvinnor: mödrahälsovård och förlossningsvård är gratis.
- Äldre personer: äldre personer kan ha reducerade avgifter för vissa tjänster.

Hur är klimatet i Norr- och Västerbotten?

Här hittar du varierade årstider som bjuder på riktiga vintrar med snö, somrar då det är ljust dygnet runt, höstar med svamp- och bärplockning, våren som är kort och intensiv samt den årstid som vi brukar kalla vårvinter där ljuset återvänder och vi tillbringar mycket tid utomhus med att åka skidor, köra skoter eller helt enkelt bara njuta av en enkel promenad.

Medeltemperaturen i januari ligger på cirka minus 8 grader men det kan bli så kallt som minus 30 enstaka dagar. I juli är medeltemperaturen cirka 15 grader men det kan vara så varmt som plus 25 grader och vara riktigt härlig badtemperatur.

Hur fungerar kommunikationerna?

Avstånden mellan regionens orter kan ibland vara långa, men vägarna är väl utbyggda och du kommer inte att ha några problem med att hitta en parkeringsplats.

Europaväg 45 och 12 samt riksväg 95, 92 och 90 går genom regionen.

I regionen finns närhet till flygplats från alla kommuner. Lycksele, Arvidsjaur och Hemavan har flygplatser. Utanför Region 10 finns Umeå, Östersund, Skellefteå och Luleå som också nyttjas av invånarna.

Kan jag använda mitt körkort?

Körkort från EU-/EES-länder

Om ditt körkort är utfärdat i ett EU-land kan du använda det var som helst i EU. Innan du reser bör du kolla att ditt körkort fortfarande är giltigt. Om ditt körkort löper ut under en utlandsresa blir det automatiskt ogiltigt och erkänns inte i andra länder.

Har du körkort från ett EU-/EES-land är körkortet alltså giltigt så länge det är giltigt i landet där det har utfärdats och inte har bytts ut mot ett svenskt körkort. Ditt körkort gäller även om du är folkbokförd i Sverige.

Körkort som är utfärdade i Danmark, Finland, Island eller Norge gäller i Sverige förutsatt att:

- körkortet är giltigt i det land det är utfärdat i
- körkortet inte har bytts ut mot ett svenskt körkort
- körkortsinnehavaren inte också har ett svenskt körkort som har omhändertagits eller återkallats.

Körkort från länder utanför EU/EES

Om ditt körkort är utfärdat i ett land utanför EU/EES är det giltigt i Sverige om det är giltigt i landet där det har utfärdats och inte har bytts ut mot ett svenskt körkort.

Körkortet gäller inte i Sverige om du har varit folkbokförd i Sverige längre än ett år.

Hur lär jag mig svenska bäst?

När du blivit folkbokförd och fått ett personnummer kan du få kostnadsfria svensklektioner (SFI). Det är kommunen som ansvarar för [SFI](#).

Det finns också möjlighet att läsa svenska på distans.

Vad kan jag jobba med?

Vilka yrken du kan arbeta med beror på din utbildning, erfarenhet och intressen. Några bra källor för att utforska yrkesmöjligheter är:

- [Arbetsförmedlingen](#) – hitta lediga jobb i Arjeplog eller andra kommuner. Och erbjuder verktyg för att upptäcka yrken och arbetsmarknadsinformation.
- [Jobbakuten](#) – en Facebookgrupp med lediga jobb i Arjeplog.

Hur gör jag om jag vill starta eget företag eller flytta med företag?

Att starta eget företag innebär flera steg, bland annat att skapa en affärsplan och registrera företaget. In Arjeplog kommun kan vårt näringslivsbolag [Argentis](#) att hjälpa dig. Mer information att starta eget kan du också hitta här.

Finns det teknik som gör att jag kan jobba hemifrån?

Ja, det finns mycket teknik som gör det möjligt att jobba hemifrån. Här är några verktyg och teknologier som kan underlätta distansarbete:

Kommunikationsverktyg

- [Slack](#) – för snabb och effektiv intern kommunikation med teamet.
- [Microsoft Teams](#) – en plattform för både chat och videomöten.

Videokonferenser

- [Zoom](#) – populärt verktyg för videokonferenser och möten.
- [Google Meet](#) – ett verktyg för videomöten som integreras med Googles tjänster.

Projekt- och uppgiftshantering

- [Trello](#) – en visuell projektledningsplattform.
- [Asana](#) – för att hantera projekt och uppgifter.

Filhantering och lagring

- [Google Drive](#) – för att lagra och dela filer.
- [Dropbox](#) – en annan populär tjänst för fillagring och delning.

Hur är det med anställningsvillkor och arbetsklimat?

Anställningsvillkor och arbetsklimat kan variera beroende på arbetsplats och bransch. Här är några källor för mer information:

- [Unionen](#) – en fackförening som erbjuder information om anställningsvillkor och arbetsklimat.
- [Arbetsmiljöverket](#) – ger information om arbetsmiljö och regler för en god arbetsmiljö.

Hur fungerar skattesystemet?

Skattesystemet i Sverige kan verka komplicerat, men det finns resurser som kan hjälpa dig att förstå det bättre:

- [Skatteverket](#) – den officiella webbplatsen för information om skatter och deklaration.
- [Riksdagen](#) – erbjuder insikter i hur skattesystemet är uppbyggt och aktuella lagar och förordningar.

Hur gör jag för att folkbokföra mig i regionen?

Du går in på [Skatteverket](#) och anmäler din flytt. Enligt folkbokföringslagen ska du vara skriven på den ort där du har din dygnsvila. Det är oerhört viktigt att du är folkbokförd på rätt ort.

Hur får jag hjälp med att skaffa ett svenskt personnummer?

På Skatteverkets hemsida finns mer information om personnummer. På Skatteverkets hemsida finns mer information om att flytta till Sverige. Kontakta också Försäkringskassan för mer information.

Hur kan jag öppna ett bankkonto i Sverige?

Att öppna ett bankkonto i Sverige som nyinflyttad kan vara en smidig process om du har rätt dokumentation. I Arjeplog finns [Sparbanken Nord](#) var du kan ringa till eller komma in för att boka en tid för att öppna ett bankkonto. Här är en steg-för-steg-guide för hur du kan göra detta och vad du behöver:

1. Få ett personnummer

- Ett personnummer är ett unikt identifieringsnummer som utfärdas av Skatteverket. Det är en grundläggande förutsättning för att kunna öppna ett bankkonto.
- För att få ett personnummer behöver du vara folkbokförd i Sverige, vilket innebär att du är registrerad som bosatt i landet. *

**Det kan också hända att du behöver en svensk ID kort för att öppna ett bankkonto. Du kan boka i tid på Skatteverket för ansökan om ett svensk ID kort.*

2. Boka ett möte med banken

- När du har ditt personnummer, boka ett möte med en bank. De flesta banker kräver att du besöker ett fysiskt kontor för att öppna ett konto.

3. Ta med nödvändig dokumentation

- **Pass eller nationellt ID-kort:** Du behöver kunna identifiera dig.
- **Personnummer:** Det bekräftar din rätt att vistas i Sverige och är nödvändigt för att skapa ett konto.
- **Intyg på adress:** Ett bevis på din svenska adress, till exempel ett hyreskontrakt eller ett brev från Skatteverket som bekräftar din folkbokföring.
- **Anställningsbevis eller studieintyg:** Om du arbetar eller studerar kan detta underlätta processen.
- **Uppehållstillstånd:** Om du kommer från ett land utanför EU kan banken behöva se ditt uppehållstillstånd.

4. Välj typ av konto

- Diskutera med banken vilken typ av konto som passar dina behov. Vanligtvis öppnar man ett lönekonto (transaktionskonto) och kan sedan lägga till sparkonton eller andra finansiella produkter.

5. Mobilt BankID

- När kontot är öppnat kan du ansöka om Mobilt BankID, en digital identifiering som används för många tjänster i Sverige, inklusive internetbank och e-legitimation.

6. Överväg bankens erbjudanden

- Banker i Sverige erbjuder olika paket och tjänster, till exempel internetbank, kreditkort, och rådgivning. Diskutera vad som är bäst för dig baserat på din situation.

Populära banker i Sverige

- Swedbank
- SEB
- Handelsbanken
- Nordea
- Länsförsäkringar Bank

Har du fler frågor eller behöver du ytterligare hjälp med din flytt?

Vänligen kontakta vår inflyttarlots, Hilde Pape, på hilde.pape@arjeplog.se eller 076-114 62 63.